

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-893124089

DOS-2023-0000337

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde

Staten

14 juli 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied

Advies

1. Vast te stellen het Statenvoorstel over de vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.
2. Vast te stellen de brieven van GS aan de regiegroepen over het Statenvoorstel over de vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Statenvoorstel over de vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de vervolgaanpak gebiedsprocessen bij 2. Doelentabel een check te doen op de genoemde getallen onder weidevogels bij Westland.
- In het statenvoorstel de zin 'Een nieuw college heeft uiteraard de mogelijkheid om de aanpak te herijken.' toe te voegen.
- In het statenvoorstel aandacht te besteden aan de stimulerende netwerken.
- In het statenvoorstel een toelichting toe te voegen bij de financieringsvraag over de veranderende context op rijksniveau.

Bijlagen

- Statenvoorstel - Vervolgaanpak gebiedsprocessen ZHPLG
- Vervolgaanpak gebiedsprocessen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied
- GS brief aan externen - Kust & Duinen (Gedeputeerde Staten)
- GS brief aan externen - Veenweiden (Gedeputeerde Staten)
- GS brief aan externen - Zuid-Hollandse Delta (Gedeputeerde Staten)
- Verslag Reflectiegesprek Vervolgaanpak gebiedsprocessen ZH-PLG 26 juni 2026

Toelichting voor het College

In maart 2025 hebben Provinciale Staten met Statenbesluit 7712 over de vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied besloten om de gebiedsgerichte aanpak voor het landelijk gebied in Zuid-Holland te continueren. In maart 2026 zijn de Staten geïnformeerd over de analyse van deze plannen via het Tweede Peilmoment. Met dit Statenvoorstel wordt een aanpak voorgesteld om vervolg te geven aan de gebiedsprocessen. Met deze aanpak wordt voorgesteld om de plannen en projectvoorstellen te concretiseren en daarnaast flankerend beleid, instrumenten en interventies verder te ontwikkelen. Daarbij sluit het Statenvoorstel aan bij de conclusies uit het Tweede Peilmoment en de veranderende context op rijksniveau.

Veranderende context

Veranderingen op rijksniveau (zoals de brief van de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur, Stikstof van 26 juni 2026, het verwachte Natuurplan en nieuw beleid met betrekking tot het Natuurpact en de Kaderrichtlijn Water (KRW)) vragen om commitment van de provincie aan een meerjarige transitie. Juist omdat we weten dat er veel blijft veranderen, is continuïteit in het samenwerkingsproces van belang. In de vervolgaanpak zijn de volgende uitgangspunten leidend: (a) commitment aan een langjarige samenwerking met gebiedspartners; (b) het sturen met kaders via instrumenten als het Omgevingsbeleid en Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE); (c) aanscherping van kaders op basis van wijzigingen van Rijksbeleid; (d) samen met gebiedspartners plannen en maatregelen concretiseren, integraliteit tussen gebiedsplannen versterken en de uitvoeringskracht vergroten; en (e) flexibiliteit in de gebiedsgerichte aanpak (bijvoorbeeld als gevolg van aangescherpt provinciaal Omgevingsbeleid, veranderend rijksbeleid of verschillen in uitkomsten van gebiedsprocessen).

Aanscherping doelen en kaders

Via deze aanpak verscherpen en verduidelijken we de indicatieve doelen die met het Eerste Peilmoment als richtinggevend zijn meegegeven aan de gebiedsprocessen. Dat doen we door: (1) toekomstbestendige landbouw en water en bodem sturend mee te nemen als randvoorwaarden, (2) provinciale doelen voor boerenlandvogels, drukfactoren, ammoniak-reductie, bos en bomen te verankeren en (3) per kerngebied te focussen op prioritaire opgaven. Verdere provinciale kaderstelling volgt uit het Omgevingsbeleid en het bestaande en nog te ontwikkelen instrumentarium.

Jaarlijkse mijlpalen-cyclus

Deze aanpak stelt voor om de voortgang van de gebiedsprocessen te borgen en monitoren met behulp van een jaarlijkse cyclus met twee mijlpalen: (1) de gebiedsuitvoeringsagenda, waarin wordt beschreven hoe plannen met elkaar samenhangen en een planning wordt gemaakt, en (2) de voortgangsrapportage, waarmee jaarlijks wordt gerapporteerd wat er is gebeurd en op welke manier dit bijdraagt aan de opgaven in het gebied. Uit het Tweede Peilmoment is gebleken dat gebiedsplannen nog concreter en meer integraal kunnen. Niet elk gebied is hierin hetzelfde. Daarom bekijken we met elke nieuwe mijlpaal welke aanpak in wel gebied het meest passend is.

Monitoring

Zowel vanuit de provincie als vanuit de gebiedspartners wordt er veel waarde gehecht aan goede monitoring. Daarom wordt een monitoringssystematiek ontwikkeld waarmee de voortgang op de doelen kan worden gemeten. Hiermee werken we toe naar een algemeen inzicht in de voortgang op het doelbereik aan de hand van bestaande manieren om beleid te monitoren. Deze monitoringssystematiek wordt ook afgestemd op de ontwikkelingen op Rijksniveau ten aanzien van monitoring, om te voorkomen dat er dubbel werk plaatsvindt of dat er verschillende meetmethodes naast elkaar ontstaan.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 13.850.000 (*verdeeld over 4 jaar, zie onderstaande tabel*).

Programma : Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland

Financiële risico's : Beperkt; te maken kosten kunnen beheerst worden.

Om het gebiedsgericht werken in het landelijk gebied voort te kunnen zetten, is meerjarig budget nodig voor de periode 2027-2030. Vanuit het Rijk zijn vooralsnog geen extra middelen beschikbaar. Het uitgangspunt is dat de gebiedsprocessen met dit Statenvoorstel continueren met soortgelijke intensiteit als afgelopen jaren. De nadruk zal naar verwachting meer op de uitvoeringsfase komen te liggen, omdat met de gebiedsplannen een stevige basis is gelegd voor de verkenningsfase en parallel flinke investeringen in projecten zijn gedaan.

Om deze reden treft u bij de begroting 2027 een structurele financieringsvraag voor procesmiddelen. Deze bestaan uit (a) proceskosten voor vergoeding van het gebiedsgericht werken, (b) onderzoekskosten voor uitwerken plannen gebieden in verkenningsfase, (c) externe inhuur voor procesbegeleiding en voor projectmanagement en –beheersing voor tijdelijk vergroten uitvoeringskracht.

Kosten (€ 1.000)	2027	2028	2029	2030	Structureel
Materiële kosten	2.300	2.300	2.300	2.300	Ja
Aanvullende capaciteit	1.600	1.600	1.600	1.600	Ja
Reeds gedekt door Rijk	875	875			-
Restant budgetvraag	3.025	3.025	3.900	3.900	

Terwijl dit Statenvoorstel de komende 2 jaar betreft omdat de huidige coalitieperiode er begin 2027 op zit, betreft de structurele financieringsvraag de periode 2027 - 2030. De reden hiervoor is dat we weten dat de opgaven in 2027 niet weg zijn en dat de taken dan niet stoppen. Met deze structurele financieringsvraag wordt een robuust fundament gelegd om gebiedsgericht door te werken aan de wettelijke doelen en bestuurlijke ambities in Zuid-Holland, stabiliteit aan de gebiedsprocessen en onze gebiedspartners te geven en de rol van gebiedsregisseur stevig en betrouwbaar in te blijven vullen. Een nieuw college heeft uiteraard de mogelijkheid om de aanpak te herijken.

Juridisch kader

Er zijn geen juridische consequenties verbonden aan dit Statenvoorstel.

Voorafgaande besluitvorming

De basis voor de vervolgaanpak ligt in het [Statenbesluit 7712](#) over de vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.

Proces

Behandeling statenvoorstel in GS: 14 juli 2026.

Behandeling statenvoorstel: beoogd 16 september in Statencommissie Landelijk Gebied en 23 september in PS.

Participatie en rolneming

Voor dit Statenvoorstel is een aantal gebiedspartners geïnterviewd over het proces tot nu toe. Ook heeft een afvaardiging van de gebiedspartners op bestuurlijk niveau gereflecteerd op een conceptvoorstel. In dit reflectiegesprek is met name gesproken over de behoefte aan verdere verduidelijking van de doelen en rol van de provincie ten opzichte van het Rijk.

Tot slot waren de hoofdlijnen van de vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen onderwerp van gesprek in de regiegroepen (overleg met gebiedspartners per kerngebied) van eind juni/begin juli. De opbrengst van al deze gesprekken is verwerkt in dit Statenvoorstel.

Communicatiestrategie

Het Statenvoorstel sturen we met een GS-brief naar de gebiedspartners via de regiegroepen per kerngebied. Na bespreking van het Statenvoorstel in de Commissie Landelijk Gebied in september, is het vervolg van de gebiedsprocessen een van de onderwerpen tijdens de halfjaarlijkse ZH-PLG Gebiedendag op 1 oktober 2026. Na het besluit van Provinciale Staten over het voorstel, communiceren we breder over het vervolg van de gebiedsprocessen in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.